

ประสบการณ์การสอน Online ภาคปฏิบัติ
วิชา ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

รศ.พรศิริ พันธสี

อาจารย์กลุ่มวิชาการพยาบาลพื้นฐานและประสบการณ์วิชาชีพ

ประสบการณ์การสอน Online ภาคปฏิบัติ วิชา ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

อาจารย์ผู้สอน

1. รศ. พรศิริ พันธสี
2. ผศ.ดร.สมนึก สกุลหงส์โสภณ
3. อาจารย์ รตา ศรีสอาด
4. ผศ. ศุภวรรณ ธนุภาพรังสรรค์
5. อาจารย์ ดร.มยุรา นพพรพันธุ์
6. อาจารย์ สิริลักษณ์ ภูมศรีแก้ว
7. อาจารย์ ดร.ชวภณ สารข้าวค
8. อาจารย์ นัชพร ฤทธาปัญญา
9. อาจารย์ พัทธี ธรรมวัฒนานุกู
10. อาจารย์ ประภาพร แซ่เตี่ยว
11. อาจารย์ น้ำผึ้ง ปรัชญาคุณ

ประสบการณ์การสอน Online ภาคปฏิบัติ วิชา ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

การสอนเน้นปฏิบัติ โดยใช้สถานการณ์จำลอง

เพื่อให้การสอน Online (Google meeting) มีจัดการเรียนการสอน
ให้ใกล้เคียงกับการปฏิบัติในสถานการณ์จริง (Ward) ให้มากที่สุด

ประสบการณ์การสอน Online ภาคปฏิบัติ วิชา ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

สถานการณ์จำลอง

1. ผู้ป่วยที่เป็นกรณีศึกษา (Case แห่ง)
2. ผู้ป่วยที่เป็นผู้ป่วยสมมุติ (Case สด) : พ่อ แม่ พี่น้องญาติ เพื่อน
3. ผู้ป่วยที่เป็นผู้ป่วยสมมุติ ถ่ายเป็นคลิปวิดีโอ

ประสบการณ์การสอน Online ภาคปฏิบัติ

วิชา ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

สถานการณ์จำลอง

1. ผู้ป่วยที่เป็นกรณีศึกษา (Case แห่ง)

- อาจารย์เตรียม case / นักศึกษาหา case ที่ตัวเองสนใจ
- เป็นตัวอย่าง case ทางศัลยกรรมและอายุรกรรม
- ให้นักศึกษาฝึกวิเคราะห์ จำแนก จัดกลุ่มข้อมูลจาก case ที่ได้รับมอบหมาย
- ฝึกวินิจฉัยปัญหาของผู้ป่วยและวางแผนการพยาบาลที่เหมาะสมกับสถานการณ์จำลองในแต่ละ case
- ศึกษานำเสนอให้กลุ่มเพื่อแบ่งปันความรู้ให้เพื่อน และนำไปสู่การทำเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามแผนการพยาบาลที่เขียนไว้

ประสบการณ์การสอน Online ภาคปฏิบัติ วิชา ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

สถานการณ์จำลอง

2. ผู้ป่วยที่เป็นผู้ป่วยสมมุติ (Case สด) : พ่อ แม่ พี่น้อง ญาติ เพื่อน
เป็นการปฏิบัติกับคนจริง

ข้อดี : ได้เห็นการปฏิบัติที่ทำจริง real time เห็นว่าทำถูกอย่างไร
ผิดอย่างไร

ข้อด้อย : อาจใช้เวลามาก เวลานักศึกษาทำผิดจะขอทำใหม่

ประสบการณ์การสอน Online ภาคปฏิบัติ วิชา ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

สถานการณ์จำลอง

3. ผู้ป่วยที่เป็นผู้ป่วยสมมุติ ถ่ายเป็นคลิปวิดีโอ

เป็นผู้ป่วยสมมุติเหมือนกันแต่ถ่ายเป็นคลิปวิดีโอมานำเสนอ

ข้อดี : นักศึกษาสามารถฝึกปฏิบัติได้หลาย ๆ รอบจนเป็นที่พอใจจึง
ถ่ายเป็นคลิปวิดีโอ

ข้อด้อย : บางครั้งวิดีโอไม่มีเสียง ต้องให้นักศึกษาบรรยายตามขั้นตอน
ต่าง ๆ ที่ทำหัตถการ

ประสบการณ์การสอน Online ภาคปฏิบัติ

วิชา ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

สิ่งที่ท้าทาย

จะสอนให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ Online

ให้ใกล้เคียงกับการปฏิบัติกับผู้ป่วยจริงได้อย่างไร

ประสบการณ์การสอน Online ภาคปฏิบัติ วิชา ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

กลยุทธ์การสอน

1. ให้แนวทางนักศึกษาในการปฏิบัติหัตถการต่าง ๆ
 - 1) การเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จะทำหัตถการ
 - 2) การเตรียมผู้ป่วย : เช่น อธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจ จัดทำผู้ป่วยให้เหมาะกับการทำหัตถการ
 - 3) การเตรียมสิ่งแวดล้อม : ให้ผู้ป่วยปลอดภัย ไม่เปิดเผยร่างกายผู้ป่วยเกินความจำเป็น สะดวกต่อการทำหัตถการ
 - 4) แสดงวิธีปฏิบัติที่ถูกหลักการ ตามขั้นตอนที่ถูกต้อง
 - 5) ข้อควรระวังในการปฏิบัติ/ภาวะแทรกซ้อนที่อาจจะเกิดขึ้น และ ประเมินผลการพยาบาลหลังปฏิบัติ
 - 6) อาจทำเป็น PPT หารูปภาพ วิดีโอ มาเสริมให้เพื่อน ๆ เข้าใจได้ง่ายขึ้น

ประสบการณ์การสอน Online ภาคปฏิบัติ วิชา ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

กลยุทธ์การสอน

2. จัดลำดับให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ (ให้คล้าย Ward)

1) สัปดาห์แรก ๆ ให้ทำหัตถการที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

ใช้ผู้ป่วยสมมุติ แสดงสด หรือถ่ายคลิปวิดีโอ

- การซักประวัติผู้ป่วย ตรวจร่างกาย (Ascites Stroke Heart Respiratory)
- Bed bath : ผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้
- การจัดทำต่าง ๆ ให้ผู้ป่วยสุขสบาย ปลอดภัย เตรียมตรวจ
- การพลิกตะแคงตัว การเลื่อนผู้ป่วยขึ้นหัวเตียง (ผู้ป่วยนอนติดเตียง/อัมพาต)
- การสอนผู้ป่วยให้ปฏิบัติตัวก่อนและหลังผ่าตัด (Deep breathing Effective cough Early ambulation)

ประสบการณ์การสอน Online ภาคปฏิบัติ วิชา ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

กลยุทธ์การสอน

2. จัดลำดับให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ (ให้คล้าย Ward)

2) สัปดาห์ต่อ ๆ ไป ให้ทำหัตถการที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น

ใช้ผู้ป่วยสมมุติ แสดงสด หรือถ่ายคลิปวิดีโอ

- การทำแผล
- การใส่สายยางให้อาหารและการให้อาหาร
- การฉีดยา
- การใส่สายสวนปัสสาวะ
- การดูดเสมหะ
- การเจาะเลือด
- การให้สารละลายทางหลอดเลือดดำ (IV fluid)

นักศึกษามีอุปกรณ์ในกระเป๋า :
set dressing, foley cath,
suction tube, NG tube,
สำลี ผ้าก๊อซ

ตัวอย่างหัตถการ

ที่นักศึกษาคิดสร้างสรรค์ในการฝึกปฏิบัติ

Dressing แสดงสด

1. Dry dressing แผลผ่าตัดที่มีท่อระบาย (penrose drain) :

- ผ้ายีน ด้ายดำ เข็มเย็บผ้า กรรไกร ถูมียาง เข็มกลัดซ่อนปลาย
- ท้องผู้ป่วยสมมุติ

2. Wet dressing แผลเปิด แผลติดเชื้อ :

- ดินน้ำมันสีแดง สีน้ำตาล สีดำ แปะที่แขนผู้ป่วยสมมุติ
- ซ้อนคนกาแฟร็อนเล็ก ๆ (Curettage)

-3. แผลเจาะคอ (Tracheostomy tube)

- ดินน้ำมัน หลอดกาแฟขนาดใหญ่ (ชาไข่มุก) ตัดสั้น
- คอผู้ป่วยสมมุติ

ตัวอย่างหัตถการ

ที่นักศึกษาคิดสร้างสรรค์ในการฝึกปฏิบัติ

เจาะเลือด (CBC) แสดงสด

- รูปภาพ tube เจาะเลือดชนิดต่าง ๆ (PTT)
- รูปภาพเส้นเลือดดำที่แขน (cephalic vein, basilic vein) (PPT)
- แขนผู้ป่วยสมมุติ
- ปฏิบัติตั้งแต่เตรียมอุปกรณ์ จัดทำผู้ป่วยให้สะดวกต่อการเจาะเลือด เลือกลิ้นเลือดดำ มัด tourniquet วิธีจับ syringe ในขณะที่เจาะเลือด (ไม่เปิดปลอกเข็ม) Fix หัวเข็มให้นิ่ง ดูดเลือด ปลด tourniquet ดึงเข็มออก ทิ้งเข็มใส่กระป๋อง
- ใส่ไถ่อย่างรถจักรยาน (สาย tourniquet) ทำเป็นเส้นเลือด
- น้ำหวานสีแดง syringe เข็มฉีดยา หนัวยาง พลาสติก
- ขวดพลาสติกใส่ลูกกวาดทำเป็นขวดใส่เลือด

ตัวอย่างหัตถการ

ที่นักศึกษาคิดสร้างสรรค์ในการฝึกปฏิบัติ

ใส่สายสวนปัสสาวะแบบคา (Foley catheter) อย่างเป็นคลิวิดิโอ

1. เตรียม set catheter

- ตัดผ้าตัวใหญ่ เพศหญิง สามารถจัดทำนอนหงายชันเข้าได้ drape ผ้าได้
- กล่องสี่เหลี่ยมพลาสติก ถ้วยกลมพลาสติก 2 ใบ สำลี ผ้าก๊อซ
- ถุงดำ ทำเป็นผ้าเจาะกลาง
- ผ้าพันคอสี่เหลี่ยม ทำเป็นผ้าห่อ set catheter

2. เตรียมผู้ป่วย (ตัดตา)

- ผาครอบแก้วกาแฟพลาสติกที่โค้ง ๆ มีรูตรงกลางสำหรับดูดกาแฟ นำไปครอบที่ฝีเย็บ (perineum) ใช้พลาสติกปิดขอบผาให้แนบชิดกับฝีเย็บ ด้านในผาจะมีช่องว่างให้สอดสายยางและฉีดย้ำเข้าบอลูนได้

3. เริ่มสวนปัสสาวะ : ขออนุญาตผู้ป่วย อธิบาย ปิดตา จัดท่า drape ผ้า สวนปัสสาวะ เห็นทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ

สรุป

- * นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์มาก
- * อาจารย์กระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการตั้งใจเรียน Online
- * จัดการเรียนการสอนให้ท้าทายความสามารถของนักศึกษา
- * ประเมินผลการปฏิบัติของนักศึกษาทุกครั้งเพื่อให้นักศึกษารู้ว่าควร
จะปรับปรุงอะไร
- * ให้กำลังใจ ชมเชยเมื่อทำดี

จะสร้างพลัง (Empowerment) ให้นักศึกษาตั้งใจเรียน